

Informe de la Comisió Executiva al Congrés de l'STEI

(presentat pel Secretari General)

Benvolguts companys i companyes:

A partir de 1977, l'STEI s'ha convertit en la força sindical més significativa i representativa de l'ensenyament de les Illes. Avui, 16 anys després, celebrem el nostre IV Congrés.

Entre el I Congrés -1978- i el II Congrés -1988- varen transcórrer 10 anys. Durant aquest període, l'Assemblea General anual era el mecanisme de renovació del nostre sindicat.

A partir del II Congrés vàrem establir la fórmula dels congressos cada tres anys. El III Congrés es va avançar a la data prevista per un motiu prou important: el Congrés d'Unitat UCSTE-STEC que es celebraria el juny del 90. Així doncs, l'STEI celebrà, el maig del 90, el seu III Congrés en el qual ratificàrem el nostre compromís confederal.

L'informe que ara exposam, no pretén ésser exhaustiu. Tan sols farem un balanç del període comprès entre el II Congrés, maig del 90, i el moment actual.

Abans consideram oportú de donar una breu pinzellada sobre el període anterior (87-90), durant el qual l'STEI va desplegar la seva tasca centrada en una sèrie d'objectius:

1. Continuar la línia informativa visitant tots els centres de les Illes per exposar la posició del Sindicat davant les negocia-

cions i per recollir les suggerències del professorat.

2. Mantenir i ampliar els serveis als afiliats.

3. Organitzar activitats sobre temes de gran importància per a la qualitat de l'ensenyament: la primera fira de material didàctic -Expodidàctica-; jornades i publicacions sobre la Reforma, les primeres Jornades sobre Consells Escolars Municipals celebrades a cadascuna de les Illes.

4. Resseguir la política de la Direcció Provincial sobre: comissions de serveis, interins, ensenyament de i en català. Denunciar les deficiències d'organització a la DP, propugnar la descentralització d'aquests serveis cap a Menorca i Eivissa -Formentera...

Els fets més rellevants d'aquest període foren:

1. La celebració de les primeres eleccions a l'ensenyament públic, en les quals l'STEI va obtenir el suport majoritari del professorat, com ja abans, a l'any 1986, ho havíem tingut entre els treballadors i treballadores de l'ensenyament privat.

2. A l'ensenyament privat, l'STEI va presentar un conflicte col·lectiu pel tema del Plus d'Insularitat davant la negativa de la patronal i el MEC a complir el conveni. Després del judici i de la sentència favorable a la nostra demanda, s'inicià, a finals del curs 88-89, una llarga i dura batalla jurídica entre els treballa-

dors i treballadores, i la majoria de les entitats titulars dels centres privats i el MEC. Fins a la primavera de 1990 no es va arribar a l'acord de l'aplicació generalitzada del Plus d'Insularitat.

3. A l'ensenyament estatal. Curs 1987-88

Després de les eleccions sindicals es va constituir la Mesa d'Educació i els diferents sindicats varen plantejar un seguit de reivindicacions per començar la negociació amb el MEC: homologació retributiva, responsabilitat civil, jornada, mobilitat del professorat i estabilitat del professorat interí. La manca de voluntat negociadora dels representants del MEC va derivar en un llarg conflicte, des de febrer fins a juny de 1988. El resultat de la confrontació va ésser la dimissió del ministre d'Educació i un fort desencís entre el professorat. El tema central que s'hi plantejà fou articular per primera vegada la negociació col·lectiva entre l'Administració i el professorat.

Curs 1988-89

Es varen continuar amb el nou equip ministerial les frustrades negociacions que culminaren amb els acords de novembre, els quals no diferien substancialment del pre-acord de maig.

Curs 1989-90

Davant la manca d'avenços en la negociació dels acords de

novembre, l'STEI i la nostra Confederació varem impulsar una sèrie de mobilitzacions:

Interins: Vaga, el mes de febrer, per denunciar l'actitud dilatòria del MEC a l'hora d'abordar la negociació de l'accés a la funció pública. Al mes de maig, l'Assemblea d'Interins d'EGB i l'STEI ens mobilitzàrem per tal d'aturar la centralització de les llistes d'interinitat.

Parallamps radioactius: L'STEI ha format part, des de la seva constitució, de la Coordinadora per al desmantellament dels parallamps radioactius.

L'acció sindical desplegada durant el curs 1989/90 ha donat alguns fruits i, com a mostra, en podríem destacar els següents: la constitució de tribunals d'oposicions d'EE.MM. a Mallorca; la signatura del Conveni per a l'ensenyament en català entre el Govern Balear i el MEC, al mes de maig, fou la resposta a la proposta efectuada per l'STEI a ambdues administracions al febrer de 1989, perquè regulessin i impulsessin l'ensenyament en la nostra llengua; l'STEI va fer gestions davant tots els grups polítics amb representació parlamentària perquè defensessin el manteniment del plus d'insularitat al Congrés de Diputats.

El maig del 90 celebràrem el III Congrés. Des d'aleshores hi ha hagut canvis i trencaments "espectaculars" a l'escenari públic:

1. La desaparició com Estat de l'URSS.

2. La guerra del Golf i les seves conseqüències.

3. El Tractat de Maastricht.

4. Les "guerres" a Europa de l'Est (Iugoslàvia, algunes repúbliques de l'antiga URSS,...)

El nou "ordre internacional" se sembla al vell ordre amb una significativa variant: l'hegemonia militar, econòmica i, conseqüentment, política del bloc occidental.

L'STEI no pot compartir valors dominants com l'insolidaritat, culte acrític a l'èxit econòmic...

complint en els seus aspectes regressius socialment. Els Pressupostos Generals del 93 mostren aquesta línia regressiva (congelació salarial, de l'oferta d'ocupació pública, decreixement dels diners destinat a l'Educació...)

Nosaltres seguim pensant que l'educació és un element de progrés per sortir de les crisis socials i econòmiques. És per això que no entenem que l'ensenyament no sigui una prioritat política d'un govern que encara s'autoqualifica de progressista.

En el marc de la nostra Comunitat Autònoma hem assistit a la consolidació de l'hegemonia conservadora que ha desenvolupat una política fonamentada en la desprotecció dels espais naturals, el desenvolupament turístic, etc.

El pacte autonòmic, subscrit pels dos partits majoritaris a les nostres illes (PP i PSOE), ha allunyat l'assumpció de les competències educatives.

En aquests moments -avui dia 7 de maig de 1993- ens trobam davant la precampanya/campanya electoral del 6 de juny.

Nosaltres reafirmam la nostra més absoluta autonomia; ara bé, no ens és indiferent la correlació de forces polítiques que pugui sorgir d'aquesta fita electoral.

Per això debatrem en el marc d'aquest Congrés una proposta de 50 mesures per un ensenyament públic i de qualitat; aques-

Estam immersos en el procés d'unificació europea simbolitzat pel Tractat de Maastricht, nosaltres apostam per la construcció política europea en clau federalista i solidària.

A l'Estat Espanyol el govern va elaborar l'anomenat Pla de Convergència que tan sols s'està

ta proposta la translladarem al conjunt de les forces polítiques de les Illes, demanant el seu suport.

El nostre model sindical davant l'estratègia bisindical.

Aquest període començà amb les eleccions sindicals que es desenvoluparen al llarg del darrer trimestre del 90.

Aquestes eleccions responien a dinàmiques diferenciades: elecció centre a centre (el cas de l'E. Privat) i elecció global a l'àmbit de la Comunitat Autònoma (el cas de l'E. públic)

L'STEI, mantenint sempre la seva autonomia, intenta reforçar la unitat d'acció dels sindicats progressistes a l'ens. privat. Així impulsàrem la UTEP a nivell estatal; aquesta unitat fou trencada al començament de la campanya sindical del 90 per part de CC.OO.

A partir d'octubre de 1990 ens vàrem presentar amb les sigles USTE. Els resultats ens donaren la majoria a les Illes, passant de 68 delegats/des a 86, però no aconseguirem a ni-

vell de tot l'Estat el percentatge de representativitat suficient.

Foren unes eleccions molt dures, recordem la guerra dels preavisos, el joc brut de les patronals, etc.

A l'ensenyament estatal es va produir una disminució de la participació electoral del 73% (1987) al 61% (1990). Aquest augment de l'abstencionisme es pot explicar des d'una doble perspectiva: el model legal de representació (l'listes provincials i no delegats per centres) i un cert grau de desencís pels resultats de la mobilització del 88.

L'STEI es va reafirmar com la primera força sindical de l'ensenyament.

Des de la lògica del bisindicalisme s'està plantejant un canvi de normativa electoral que tendeixi encara més a afavorir aquesta situació.

Nosaltres ens sentim solidaris dels acords sindicals que promouen, des del màxim respecte a l'autonomia de cada sindicat, avanços per a la millora de les condicions laborals i econòmiques del conjunt dels treballa-

dors i treballadores.

Ara bé, la lògica del bisindicalisme propugna com eix central de la seva actuació l'enfortiment dels respectius aparells sindicals.

L'hegemonisme és una cultura sindical que nosaltres no compartim. L'STEI ha pogut trencar aquestes tendències exclusivistes. Un exemple paradigmàtic és el conveni amb el Govern Autòmic que es va traduir en L'Escola de Mitjans Didàctics, també CC.OO i UGT varen signar els seus convenis amb el Govern Balear. L'STEI es va proposar dur endavant un projecte -l'Escola de Mitjans Didàctics- que, entre altres coses, ens va permetre de participar al Congrés de Ciutats Educatives celebrat a Gottemburg (Suècia) on va quedar prou clar que l'STEI és un sindicat que realitza tasques de formació que han merescut un reconeixement internacional.

Al curs passat, l'STEI va haver d'enfrontar un doble atac a la seva representativitat sindical. Recordem, breument, l'exclusió del sindicat de la Comissió Provincial de Formació i, a l'ensenyament privat, de la Comissió de Beques.

Davant aquests fets l'STEI va acudir als Tribunals en defensa dels seus drets sindicals. Ambdues sentències foren favorables als nostres interessos.

En el cas de l'exclusió de la C. Provincial de Formació, es va considerar l'exclusió com un greu atemptat a la llibertat sindical i, en el cas de la Comissió de Beques, se'ns va reconèixer la representativitat territorial.

Ens preocupa la tendència d'afebliment sindical que les darreres lluites sindicals han posat de manifest: la Vaga General del 28 de maig davant el "Decre-

tazo", la Vaga General de la Funció Pública davant la congelació salarial i la supressió de la clàusula de Revisió Salarial. Estam -com sol ocórrer en els moments de crisi econòmica- en un moment defensiu. Els treballadors i treballadores han d'ésser conscients que en aquestes situacions la cohesió és la força fonamental per aturar tots els intents de retalls de les condicions econòmiques i laborals.

La LOGSE: de la promulgació legal als seus desplegaments.

La LOGSE -la llei de la Reforma Educativa- té la seva promulgació legal al BOE del 4-X-90.

L'STEI va formular un seguit d'objeccions i desacords, que encara són vigents:

1. No s'avançava cap al COS ÚNIC d'ensenyants, ja que no s'unifica la formació inicial de tot el professorat.

2. No es va establir una Llei de Finançament de la Reforma.

També destacarem els aspectes positius com l'aplicació de l'escolaritat obligatòria fins els 16 anys, la fixació de les ratios professor/alumnes...

L'STEI, davant el desplegament de la Llei va plantejar la negociació de les repercussions laborals de la Reforma sobre el professorat: mobilitat, reestructuració del Sistema Educatiu, plans de formació, regulació de l'accés a la funció pública, la negociació i coneixement del MAPA ESCOLAR de les Illes, l'aplicació adaptada de la reforma a la nostra comunitat (disseny curricular propi, plans d'estudis...)

L'STEI, des del començament de les negociacions sobre alguns aspectes de la LOGSE, va advertir que les contradiccions que la llei accentuava tindrien

efectes negatius sobre les expectatives i la cohesió del professorat. El fet de no avançar cap el COS ÚNIC es va traduir en un discutidíssim barem d'accés a la condició de catedràtic que tornava a reactivar l'antiga divisió dins el Cos de Professors de Secundària. Recordem el trist episodi de la valoració de les memòries.

Fou també decebedora la regulació transitòria d'accés a la

econòmica.

Propostes i situacions recents com l'endarreriment del calendari d'aplicació de la LOGSE, la disminució de les partides d'inversió per a la construcció de nous centres, la manca de criteris clars sobre la mobilitat al cicle de 12-14 anys, la no negociació de les supressions d'unitats, entre d'altres qüestions, estan generant un

funció pública. Nosaltres propugnavem que l'accés del professorat interí fos per concurs, doncs el que es posava a subhasta pública eren els seus llocs de treball i no vacants noves.

La no aprovació d'una Llei de Finançament ens està allunyant de l'objectiu d'acostament a la mitjana dels països de la CEE -6% del PIB-. Constatem com els PGE del 93 -el primer curs de generalització de la Reforma (1r CICLE de PRIMÀRIA) signifiquen una disminució del creixement de la despesa educativa que s'aplica amb criteris d'austeritat

ambient poc propici a l'aplicació dels nous "valors" pedagògics implícits en els postulats reformistes.

Breu balanç dels CURSOS 90-91, 91-92, 92-93

Curs 90-91:

- L'STEI assoleix novament la majoria sindical.

- L'any 91 a l'ensenyament privat, tan sols es va signar la revisió salarial.

- Comença la història interminable que va del VIII Conveni al Pacte d'Eficàcia Limitada (IX Con-

veni): la divisió de les Patronals CECE i EG es tradueix en dis-

putes davant els tribunals sobre la seva respectiva representativitat.

- A Canàries aconseguen l'homologació retributiva. En el territori MEC ens apliquen els SEXENNIS.

- Esclata la guerra del Golf.

Curs 91-92:

- Nosaltres el qualificam com l'any de la judicialització de les relacions sindicals.

- La Vaga General del 28 de maig no aturà la política de retalls socials del govern.

- És l'any del conflicte de les Oposicions.

Curs 92-93:

- La Vaga dels funcionaris té

com a resposta la congelació salarial i la supressió de la Clàusula de Revisió Salarial.

- La dinàmica de les negociacions, tant amb les patronals com amb el MEC, no donen bons resultats.

- El professorat interí mancat d'estabilitat.

- Es convoquen les Eleccions Generals -6 de juny-.

Aquest telegrama ens ha permès de caracteritzar aquest període a manera de flash informatiu.

Per concloure aquest informe, voldríem exposar algunes reflexions i interrogants:

1. Com ha d'afrontar el nostre model sindical la crisi social de la participació?

2. Feim moltes activitats, però no sabem "comunicar" les nostres realitzacions.

3. Del sindicalisme molt "ideologitzat" al sindicalisme de gestió. Com mantenir l'equilibri entre la Ideologia i la Gestió?

4. Davant la crisi de la representació política tant manifesta, què podem fer per aturar-la en el camp del Sindicalisme? El nostre model, com dissenya la seva estratègia davant aquesta tendència?

5. El problema organitzatiu, element per a redefinir el nostre model sindical.

Pot semblar que un informe que acaba en preguntes genera o dimana de la perplexitat. A vegades, conèixer les preguntes és començar a trobar les respostes adients.

Esperem que el IV Congrés de l'STEI ens faci avançar cap a les respostes adequades. □

Butlleta de subscripció a *PISSARRA* ¹

Nom: ..... Adreça: .....

núm: .... pis: ..... C.P. .... Població ..... Tel: .....

Se subscriu a *PISSARRA* al preu anual de 1400 pts que abona mitjançant:

taló bancari o gir postal a nom de l'STEI
càrrec al compte bancari o d'estalvi ²

(1) Els afiliats a l'STEI reben *PISSARRA* de franc

(2) En aquest cas heu d'emplenar l'ordre bancària

ORDRE DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Caixa/Banc ..... Oficina ..... Dígits ... N° compte .....

Adreça banc ..... C.P. .... Població .....

Sr. Director:

Sou pregat d'atendre a partir d'aquesta data i fins nou avís els rebuts que us presentarà el **Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament de les Illes (STEI)** amb càrrec al meu compte indicat.

, de ..... de 199

(signatura)